

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Un an 100 Lei. — Șase luni 50 Lei. — Trei luni 25 Lei. — Pentru străinătate un an 180 Lei.
Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiilor: un șir peti 2 lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul convenit

Abonamentele și inserțiile

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

Reuniuni de femei

În legătură cu articolul «Dreapta credință a mamelor», scris de p. protopop dela Comloșul-mare (Bănat), Dr Ștefan Cioroianu, și apărut în Nr. 42/922 al ziarului Telegraful Român, articol al cărui conținut îl aprob întru toate, fiind vorba într'însul de femeia română care poate aduce și mult bine, și mult rău țării și neamului în raport cu creșterea bună sau rea ce se dă copiilor, voesc să insist în rândurile ce urmează asupra încercării de-a apropia pe femeia română dela sate de tot ce este nobil și folositor neamului și bisericii.

Adevărat, cum spune p. protopop Cioroianu, că sectarii pescuiesc în întunecimea morală dela sate după ajutorul femeilor, conform obiceiului practicat și de alți propagandiști.

Despre faptul acesta s'au convins oamenii aplicați la administrație, din statisticile și datele adunate. Căci, precum Eva a sedus pe vechiul Adam, Evele de acum influențează și convertesc mai ușor pe Adamii de astăzi, chiar și între țărani.

Eată ce cred că s'ar putea face în privința aceasta:

O mișcare feministă este cunoscută și în clasa noastră intelectuală. Nu așa însă la sate, unde femeia adeseori numai prin apucături și moravuri rele caută să se emancipeze. Activitatea socială a femeii, este mărginită la șezători, sau uneori la

vorbării aducătoare de vrajbă și dușmăni, care se isprăvesc de multe ori cu procese.

Sânt mai de recomandat șezătorile făcute sub supraveghierea preoțeselor și a altor intelectuale într'un local potrivit, unde pe lângă mânuirea acului și a fusului se va cultiva și inima și mintea, prin cetit și povestiri morale și folositoare. Se practică acest lucru în unele comune din apropierea Sibiului.

Astfel de șezători se pot mai bine organiza în cadrul *reuniunilor de femei*. Aceste instituții au început a se înjgheba, ici-colo, deși încă nu în formă convenită și hotărâtă.

Reuniunile de femei lipsesc în prea multe comune. Ele sânt menite să ridice și să cultive sentimentele femeii în aplicările ei spre tot ce este bine, folositor, umanitar, religios și național.

În programul acestor reuniuni este scris: îngrijirea și înfrumusețarea bisericii, a cimitirelor; sprijinirea, conservarea porturilor naționale, obiceiurilor, cântecelor și jocurilor țărănești.

Femeile de naționalitate săsească au de mult înființate prin comune asemenea reuniuni, care muncesc cu zel deosebit.

Reuniunile femeilor maghiare, pe vremea regimului ungar, aveau frumos rol și succes în propagarea ideilor naționale. Chiar și acum membrele lor poartă o brătară cu inscripțiunea: «*Lelánczolásjelvénye*», adică: *Semnul încătușării* din partea românilor.

(Aceasta însă, dacă este adevărat constituie nu numai abatere dela scopul reuniunii culturale, ci și demonstrație împotriva statului român; și deaceia astfel de cazuri au să fie denunțate fără amânare autorităților. *Red.*)

Avem și -au și maghiarii societăți religioase, ca reuniunea catolică, protestantă etc. cu scopul de a întări credința și legea bisericii între credincioși.

Se impune deci înființarea astor fel de reuniuni culturale și religioase și la noi.

E. M.

Nota redacției. Forurile chemate au luat, în chestiunea aici atinsă, măsurile trebuincioase înainte cu câteva săptămâni. Circulara despre înființarea reuniunilor noastre de femei se tipărește și se va trimite cât de curând organelor bisericesti ale arhidiecezei.

† Take Ionescu

Unul dintre bărbații politici de mare valoare, care s'a ocupat cu succes și de problemele Ardealului politic și cultural, *Take Ionescu*, a răposat în Roma. Timp de peste 30 de ani a fost unul dintre factorii de seamă în mersul politicii românești. În războiul de înțregire, pe care l-a pregătit și susținut cu încredere neînfrântă, a fost în toată vremea deplin convins că aspirațiile neamului românesc vor ieși biruitoare. După război a pus la cale înfăptuirea Micei Înțelegeri, și prin legătura aceasta cu statele vecine ni-a asigurat frontierele de astăzi ale țării. De aceea moar-

FOIȘOARA

Conceptia Bibliei

(Fine)

În Biblie se arată neamul dornic de a afla de ziditorul său și acesta pogorându-se la zidirea sa. Și pe acest ziditor l-au văzut în natură și l-au descoperit în ființa lor, în conștiința lor, în viața lor, în clipe profunde de meditație ca și în viforul vieții. Și autorii bibliei au trăit atât de aproape de Dumnezeu, concentrați într'însul că nu-și pot da seamă ce e propriu al lor și ce e dela Dumnezeu din cele ce au cunoscut și au eternizat în scrisul lor. Și aceasta constituie meritul și însemnătatea lor, că n'au arătat pe Dumnezeu ca ceva aparte de om, ci ca pe o ființă sălășluită în ei, în neamul și în istoria lor. Și erau oameni cu pasiunile și neajunsurile firii omenești cari au văzut parțial și au prorocit parțial, — cum mărturisește apostolul Pavel — și au spus mărturiile lor unor oameni cari și ei sânt parțialști și imperfecti.

De aceea găsim în biblie erori științifice,

istorice, filozofice, pentru că numai Dumnezeu e nemărginit și omul e mărginit, El e perfect și omul imperfect.

Cine e autorul adevărat al cutărei cărți, constituie o chestie de știință, nu e o chestie religioasă.

Biblia nu se mai judecă după texte. Nu se studiază după text canonic sau apocrif, ci după cărți și autori, comparând autor cu autor, caracterul lui, temperamentul, societatea căruia s'a adresat, spiritul timpului, și scopul ce l-a urmărit. Acest metod e cel obișnuit analizei literare. Tot felul de genuri literare aflăm în Biblie, tot felul de autori, de toate ocupațiile, temperamentele și stările sociale, și de toate etățile pornind să cunoască pe Dumnezeu și întorcându-se cu răspunsuri diferite, dar spiritul lor e același. Găsim printre autorii Bibliei regi, sfetnici, preoți, păstori, soldați, legiuitori etc. legende vechi, legi constituționale, statute politice și bisericesti, istorie, poezie lirică, epică, dramatică, folclor, satire, proverbe, maxime, oratorie civilă și bisericască.

«Când eram în colegiu la orele de chimie, — scrie L. Abbott în *Evoluția revelației*, — ședeam

în bănci elvii, în vreme ce profesorul făcea diferite experimente ca să ne demonstreze anumite adevăruri din chimie, în fața noastră. Noi priveam experimentele, plecam acasă și uitam cele ce ni se propuneau. Astăzi există alt metod de a învăța chimia. Elevul intră în laborator cu profesorul care nu-i descoperă direct adevărul, ci pe îndelete îl pune să lucreze însuși, îl îndeamnă, îl conduce și-l îndrumă să facă singur investigațiuni. Sub influința povătuirii, a îndrumării, a sfatului și inspirațiunii profesorului elevul caută și descoperă singur legile chimice, ca și cum ar fi un nou investigator. Astfel ajunge la descoperire. Însă aceasta e treptată sub inspirația influenței profesorului. Evoluționistul creștin de azi crede că și revelația a ajuns în chipul acesta la cunoștința lumii; că Dumnezeu a așătat în om interesul de adevăr și pe urma inspirației acestuia oamenii studiind, meditând și muncind au pripășit calea lor ducătoare la adevăr. Evoluționistul, prin urmare, crede ca adevărurile cuprinse în Biblie s'au descoperit prin colaborarea lui Dumnezeu cu omul. Dumnezeu a așezat pe oameni în această lume ca pe niște elevi într'un laborator și le-a pus ca probleme deslega-

tea distinsului bărbat de stat este deplănsă de toți bunii români ai patriei întregite.

În deosebi noi, ardelenii, trebuie să ne aducem aminte totdeauna cu cea mai mare recunoștință de ajutoarele însemnate aduse prin mijlocirea lui Take Ionescu pentru susținerea școalelor confesionale în anii 1890 atât ale mitropoliei noastre ortodoxe, cât și ale mitropoliei dela Blaj, — tot asemenea al lui este și meritul pentru obținerea rentei pe seama institutelor noastre culturale din Brașov.

Academia Română, în ședința sa de Vineri, prin graiul președintelui său, dl Onciul, a adus memoriei lui Take Ionescu următorul omagiu:

România cu tot neamul românesc plânge pe un ilustru cetățean și om de stat al său, mult regretatul Take Ionescu, încetat din viață la Roma, tocmai când convalescența în urma unei grele boale ne dădea cele mai bune speranțe de completă restabilire. Academia Română, părtașă la toate evenimentele ce ating interesele țării și neamului, ia parte cu cele mai vii sentimente, la jalea națională pentru ilustrul dispărut, care a fost unul dintre cei mai însemnați oameni ai României contemporane. Operile lui Take Ionescu au strălucit ca om politic, ca publicist, ca orator, ca ministru în mai multe rânduri, de la 1891, până în Ianuarie trecut, când și-a încheiat cariera politică, ca președinte al consiliului, după ce a ilustrat ministerele cultelor, finanțelor, al internelor și al afacerilor străine. Opera lui ca om de stat este și rămâne una dintre cele mai remarcabile în istoria României. Contemporanii au judecat-o mai mult sau mai puțin în părținare, unii ca amici, alții ca adversari politici.

Dreapta ei aprețiere rămâne rezervată viitorului, când ea va putea fi văzută mai bine în perspectiva istoriei. De aici înainte Take Ionescu nu mai aparține nici unui partid: el aparține țării și istoriei. De aceea și amicii, și adversarii politici se unesc astăzi în unanimă aprețiere, a marilor sale merite pentru țară și neam, în unanima admirație a marelui său talent, în unanima jale pentru marele dispărut, aprețiere, admirație și jale la care se asociază și străinătatea care vede în dispariția lui o mare pierdere, nu numai pentru România, dar și pentru toată Europa.

Meritele ilustrului defunct pentru cultura națională, mai ales ca ministru al cultelor și instrucțiunii publice în două rânduri, prin viul interes ce a avut totdeauna pentru cultura românilor de sub stăpânirea străină, cărora le-a dat sprijinul său puternic oricând și oriunde, aceste merite îi asigură o neuitată recunoștință.

Rămășițele pământești ale defunctului se aduc la București. Vagonul mortuar va sosi în gara de Nord Miercuri la ora 5 d. a. De acolo corpul defunctului se va transporta și așeza pe catafalca la Ateneu. Înmormântarea se va săvârși Vineri, în 30 Iunie, în cimitirul Bellu, cu funeralii naționale.

rea acestor mari enigme de viață : Cine sânt Eu? Ce rost are această lume? Cine e de-asupra mea; care sânt legile vieții morale; Cum am să mă port cu deaproapele meu, și cu mine însumi; care e soarta și menirea noastră? Rezolvirea acestor probleme o a lăsat în sarcina noastră, în grija noastră, să le cercetăm sub influința lui răbdătoare, povățuitoare și inspiratoare. Biblia este răbojul experimentelor omenesci în domeniul spiritual, o istorie a descrierii conștiinței de Dumnezeu și a vieții divine în sufletul omenesc. Biblia conține istoria aspirațiilor spirituale, vedenia tulbure a adevărului, a fragmentelor de cunoștință, a poticnirilor, a luptelor împotriva greșelii altora sau împotriva propriilor prejudeții.

Celce privește astfel Biblia, nu se sinchisește mult când dă peste greșeli; ci se așteaptă că va da peste ele. Acestea nu micșorează valoarea Bibliei. N'are importanță pentru el că lumea n'a fost creată în șase zile, că n'a fost potopul universal; că Avram a înțeles greșit glasul conștiinței când a fost chemat să consacre lui Dumnezeu pe singurul fiu și această chemare o a interpretat ca o poruncă de a-l jertfi pe rug-

Sfântul Sinod

În ședințele de Marți și Miercuri s'au aprobat mai multe rapoarte de natură administrativă.

S'a luat hotărârea, în ședința de Miercuri, să se ceară sinodului grec, ca mănăstirea Sotalmos și schitul Prodrom din sf. Munte Atos să fie atribuite bisericii ortodoxe române, prima fiind zidită de voevodul Mircea cel Mare, ear schitul fiind locuit mai ales de călugări români.

În ședința de Joi s'a propus și s'a admis ca în comisiunea constituțională parlamentară, pentru întocmirea constituției, să fie reprezentat și sf. Sinod.

S'a continuat discuția pe articole a statutelor Institutului biblic al bisericii ortodoxe române.

În ședința de Vineri s'a votat protestul cu privire la prigonirile bisericii ortodoxe și clerului din Rusia și Turcia. Protestul este următorul:

Cu inima străbătută de fiorii durerii privim chinurile fără seamăn prin care trece Sf. biserică ortodoxă a Rusiei, precum și creștinii din Asia Mică. Ca în vremea stăpânirii păgâne, ea trebuie să vadă curgând sângele nevinovat al celor mai buni fii ai ei, frați ai credinței noastre, care nu vor să lase fără apărare sfintele locașuri ale Domnului.

Dar ei strigă, cer dreptate și apărare, și strigătul lor răsună dureros în sufletul nostru. Sânt frații cari pătinesc pentru credința lor, într'o biserică soră cu noi în Isus Hristos, și nu putem privi cu nepăsare apărarea lor vitejească cu arma duhului și pe mucenicii cari cad pe câmpul de apărare a credinței creștinești.

Sf. sinod al bisericii ortodoxe românești, împreună cu consistorul superior bisericesc, ca organe reprezentative ale ei, vin prin aceasta să exprime toată simpatia lor înaltului patriarh al sfintei bisericii ortodoxe surori, și tuturor arhipăstoriilor, păstorilor și vitejilor apărători ai credinței ortodoxe răsăritene, al căror zbucium și durere îl privesc cu inima în freamăt și a căror durere o însoțesc cu lacrimile lor. Ele nu se îndoesc de biruința bisericii lui Hristos și în această vreme de grea încercare, fiindcă, după cum a spus un mare scriitor creștin, sângele mucenicilor este sămânța creștinismului, și pentru că după cuvântul apostolului Pavel se cuvine lui Hristos a împărăți până ce va pune pe toți vrăjmașii sub picioarele sale. (1 Corinteni 15, 25).

Dar până atunci, până ce va trece vremea încercării, nu putem decât să strigăm durerea noastră în fața întregii lumi civilizate, să protestăm și să cerem din partea celor în stare și în drept să o facă, să le vină în ajutor, Sf. lui Patriarh rus și tuturor fraților ortodoxi în suferință, cari nu au altă armă decât focul credinței lor și cari se sbat în cumplite și amare dureri.

Dumnezeu să sprijinească inima lor și să-i învrednicească de izbândire peste tot vrăjmașul și protivnicul.

Biblia e pentru dânsul o colecție de literatură conținând în măsură prevalentă dezvoltarea conștiinței de Dumnezeu în sufletul omenesc, interpretată de cei mai aleși reprezentanți religioși ai unui popor, care s'a preocupat în mod special de religie. Descrierile naturii cuprinse în Biblie din punct de vedere strict științific nu sânt acurate; dar ele s'au alcătuit de bărbați cari vedeau și simțeau pe Dumnezeu în natură și o au interpretat ca niște talmăcitori ai lui Dumnezeu. Wordsworth poetul, iar un Huxley agnosticul, e mai aproape de scriitorii evrei despre natură. Istoriografii evrei n'au mănecat ca istoriografii de azi în alcătuirea istoriei naționale. Ei greșesc adeseori în amănunte; dar istoriografii biblici sânt proroci cari au văzut și au arătat ce a făcut Dumnezeu în viața poporului pentru mântuirea lui. Legiuitorii au enunțat unele principii de valoare eternă, dar și astfel de precepte cari de mult s'au uitat și și-au pierdut actualitatea, pentru că poporul în acel moment nu era pregătit să înțeleagă ceva mai potrivit, însă se năzuiau să interpreteze și să aplice la viața neamului lor principiile eterne amăsurat vremii și putinței de aperccepție a poporului. Compoziții de ima-

În ultima ședință, ținută Sâmbătă, s'au luat în discuție memoriile prezentate de I. P. S. Sa Mitropolitul primat și P. S. Sa episcopul Vartolomeu al Râmnicului, cu privire la textul ce va fi introdus în noua constituție, cu privire la cultele din România întregită.

Sf. Sinod a ales o comisiune compusă din Mitropolitul primat, episcopul Vartolomeu și Nicolae al Clujului, care să redacteze, orientându-se după cele două memorii, textul ce va trebui să fie introdus în constituție.

DI Dr. C. Angelescu, ministrul instrucțiunii, în lipsa ministrului cultelor, a citit apoi mesajul regal de închidere a sesiunii de primăvară a sf. Sinod.

Vizitația canonică

a P. S. Sale episcopului Nicolae al Clujului în Munții apuseni

(Fine)

Intre Bucumani

Vineri dim. pornim cu cinci trăsuri însoțiți de dnii Dr. C. David adv., Nic. Ciura primarul Abrudului, Ion Micu dir. școlii, prot. P. Popovici și alți fruntași din Abrud spre Bucium.

În B. Izbita ne așteaptă păr. adm., Ioan Anca cu poporul. Intrăm în biserică curată și luminoasă și deși poporul era în număr mic P. S. Sa cuvintează și îl stropește cu apă sfințită.

În marginea satului ne așteaptă un banderiu de călăreți, care ne călăuzește spre Bucium-Poeni, cea mai frumoasă din comunele Buciumului. Un popor de o frumusețe și vigoare rară ne așteaptă. Poiana din fața bisericii împodobită de jur împrejur cu verdeață și brad cu ghirlande de flori și arcuiri de triumf e plină de lume. Păr. Traian Tomuș ne întâmpină în numele credincioșilor săi.

La un altar improvizat din frunză verde în lumina soarelui cald de vară P. S. Sa săvârșește sfințirea apei, stropește poporul, iar pe urmă în procesiune intrăm în biserică, unde după un scurt serviciu divin și o rugăciune pentru morți, P. S. Sa vorbește poporului reamintind zilele glorioase ale acestor plaiuri, pline de atâtea învățăminte pentru noi.

Seara întorcându-ne la Abrud vizităm spitalul de sub conducerea dlui Dr. A. Borza, una din așezămintele cele mai umane ale orașului.

În Roșia

Sâmbătă dim. însoțiți de aceiași fruntași ai Abrudului pornim spre Roșia. Dealurile pleșuve, valea Roșiei scormonită de sapele băieșilor și «șteampurile» din marginea drumului ne vorbesc despre munca neobosită a poporului de a smulge pământului bogăția prețioasă a aurului. În Roșia ne întâmpină popor mult, cu toate autoritățile în frunte cu adm. par. Ion David din Vârtop. În curtea bisericii frumos împodobită servesc sfințirea apei la care răs-

ginație biblice, în Testamentul vechi, romanța istorică, și în Testamentul nou parabolele, nu sânt narațiuni de distracție, ori pentru amuzare, ci ca să elucideze un anume principiu, sau să inspire viața. Valoarea Bibliei nu consistă în acuratețea literală a teselor științifice istorice, sau de drept, ci în spiritul ei. Și acest spirit este cu atât mai valoros pentru noi cu cât și autorii biblici erau și ei oameni, stăpâniți de aceleași pasiuni ca și noi, învățuți de aceleași nedumeriri și pedeci ca și noi în raportul lor cu Dumnezeu și al adevărurilor divine.»

Spiritul lui Dumnezeu care se sălășluiește în Biblie nu e îngrădit numai în istoria poporului evreesc, ci în istoria națională a tuturor popoarelor, care caută să realizeze un ideal vrednic. Nu e limitat numai la poezii evrești, ci se manifestă în întreaga literatură universală. Nu grăește numai într'o singură limbă sacră, ci toate limbile pot deveni sacre, când neamurile pământului întreg ar duce o viață călăuzită de ideal, și acesta se folosește de grai omenesc pentru a fi propagat și interpretat oamenilor.

Tr. Scorobef.

punsurile le dă corul băeșilor. P. S. Sa stropește poporul, ear pe urmă cu procesiune intrăm în biserică, unde P. S. Sa după un scurt serviciu divin vorbește poporului despre muncă și cinste, dragostea de jertfă pentru binele bisericii și a neamului. S'au ținut apoi recepțiile la care s'au prezentat pretura plasei cu primpr. Dr. Vesa, inginerii băilor, funcționarii, primăria și delegații băeșilor.

După banchetul copios, dat de intelectualii din Roșia, la 4 ore plecăm spre Câmpeni. În cale poposim o oră în parohia noastră fruntașă *Cărpiniș*. O biserică nouă, de rară frumusețe și curată, ne cheamă la închinare. Ne întimpină adm. par. Dumitru Goia și în procesiune cu cântece religioase intrăm în biserică ce se umple de lume. Se sfințește apa, P. S. Sa stropește biserica, o unge cu sf. mir, stropește apoi poporul și la urmă vorbește poporului despre gloria trecutului, dragostea de limbă și lege, prezentându-le ca pildă vie pe eroul Cloșca, fiu al acestei comune.

In Câmpeni

În pragul amurgului serii ajungem la podul Regele Ferdinand, care desparte județul Alba de al Turdeii. La mijlocul podului o poartă triumfală, toată suflarea ne așteaptă. Protopopul Iosif Gomboș, cu 6 preoți îmbrăcați în odăjdii, ne întimpină cu cuvinte pline de dragoste și devotament. P. S. Sa răspunde adânc emoționat de splendida primire. Petrecut apoi de întreaga asistență descindem la casa protopopească din centrul orașului.

Duminecă dim. P. S. Sa servește liturgie solemnă asistat de 12 preoți. La urmă ține cuvântare poporului care soarbe cu sete cuvintele calde, respicate și luminoase ale P. S. Sale. În curtea bisericii se servește o scurtă rugăciune pentru reposați. Toate răspunsurile liturgice și funebrele au fost executate de corul intelectualilor, condus de dl G. Orlea.

La recepții în sala primăriei se prezintă preoțimea în frunte cu prot. Iosif Gomboș, primăria cu primarul G. Corcheș, bis. rom. cat. cu preotul Mindszenti, bis. gr. cat., judecătoria, magistrații, corpul didactic, comitetul parohial și delegația poporului. După banchetul festiv la care au luat parte toți intelectualii din Câmpeni și mulți din Abrud, P. S. Sa face vizitele de rigoare.

Spre Vidra

Luni dim. pornim cu șase trăsuri însoțiți de dnii Dr. Zos. Chirtop, Dr. Remus Furdui, Dr. Remus Pașca, Dr. G. Morcan, Ing. Zeic, primpret. Matora, Dr. Macavei medic și I. Bologa spre Vidra.

Primul popas îl facem în *Ponorel* unde ne așteaptă păr. Ion Gligor cu poporul. Intrând în biserică P. S. Sa stropește biserica cu apă sfințită, o unge cu sf. mir, stropește poporul și ține cuvântare. Timp de o oră se întrefine cu poporul.

Tot asemenea petrecem o oră în *Vidra-de-ios*, unde ne întimpină păr. Traian Banciu, P. S. Sa ține o cuvântare poporului în biserică foarte veche și cu o pictură tot atât de veche bine conservată și remarcabilă din punct de vedere al artei bisericesti.

În *Vidra-de-mijloc* poposim mai mult. E adunat popor mult în frunte cu preotul Grigorie Nicola. Și aici P. S. Sa servește parastas pentru eroii răposați în război, cetește rugăciunea de deslegare, ear la urmă ține cuvântare poporului.

După o masă copioasă, servită de dna preoteasă Nicola, pornim mai departe la casa lui Iancu. Cu sfială și venerație intrăm în casa celui mai mare erou al neamului nostru. P. S. Sa servește parastas pentru sufletul eroului, sfințește apa și stropește casa și pe cei asistenți, ear la urmă rosteste o cuvântare îndușetoare care stoarce lacrimi din ochii tuturor. În preajma casei lui Iancu, în bubuitul treascurilor și sunetul lugubru al tunnicelor, ne intru-chipăm pe o clipă zilele de dureroasă glorie ale vremurilor lui Iancu.

Cu sufletele înviorate de atmosfera sfântă a lăcașului lui Iancu, intrăm în *Vidra-de-sus* unde mulțimea credincioșilor noștri ne întimpine cu urale. În fruntea tuturor veteranul moșneag păr. Gomboș, care a asistat la înmormântarea lui Iancu și amintirea lui îi frânge și astăzi picuri de lacrimi printre genele cărunte. Și aci săvârșim un scurt serviciu divin, parastas pentru morți, deslegare, ear la urmă

P. S. Sa în cuvântarea sa revocă memoria lui Iancu, și îndeamnă oamenii ca pilda vieții eroului să-i călăuzească și pe ei pe calea binelui și a jertfei pentru neamul și legea românească.

După o zi petrecută în accente sufletești înălțătoare, coborâm ear la Câmpeni pentru ca a doua zi să pornim spre plaiul lui Horia.

La Albac

Mărți dim., însoțiți de intelectuali din Câmpeni, pornim pe valea Arieșului mic. În *Secătura* la despăcătura munților ne întimpină poporul cu preoții Gheorghe Scrob sen. și jun. Intrăm în biserică spațioasă și curată, după sfințirea apei P. S. Sa stropește biserica și o unge cu sf. mir și ține cuvântare poporului.

După o călătorie de două ore printre pădurile de brad ajungem în *Albac*. Munții se cutremură de urlul treascurilor, ce se îmbină cu sunetul jalnic al tunnicelor.

Clopotele bisericii vestesc poporului adunat în număr de peste două mii de credincioși pe pârintele sufletesc. Opt preoți în ornate, în frunte cu păr. Ion Todea sen., ne întimpină. Intrând în biserică se servește sf. liturgie, P. S. Sa sfințește biserica, ridică apoi parastas pentru eroul Horia și la urmă predică poporului făcând o icoană vie a jertfelor poporului lui Horia pentru idealul național, care erou îmbie atâtea învățăminte luminoase și pentru noi. Dă sfaturi practice pentru viața de toate zilele căutând să cimenteze și mai mult în sufletul poporului alipirea de biserică străbună și dragoste de neam.

La masa bogată, oferită de păr. Ion Todea jun., între multe cuvântări însuflețite s'a remarcat inițiativa P. S. Sale pentru a ridica un monument lui Horia în această comună, care să fie loc de pelegrinaj sfânt pentru poporul nostru de pretutindenea. P. S. Sa pune baza unui fond spre acest scop, dăruiind suma de 1000 lei și însărcinează pe prot. Iosif Gomboș ca să alcătuiască un comitet în Câmpeni pentru realizarea acestei idei.

În sfârșit, după ce P. S. Sa și-a terminat această vizitație în mijlocul credincioșilor noștri din munți, drept îndreptând cuvântul adevărului evangheliei, s'a întors Miercuri dim. în pace și sănătos la reședință.

Cor.

La sate!

Fără îndoială, cea mai frumoasă chemare a cărturarilor noștri, în zilele acestea, este de a ieși în mijlocul poporului. Este chiar o datorință a noastră de a veni în cât mai deasă atingere cu poporul dela sate, ca să-i cunoaștem toate lipsurile, toate nevoile și să-l îndrumăm pe calea luminii și a propășirii.

Membrii secțiilor științifice ai Asociațiunii, locuitori în Sibiu, dnii: Virgil Bontescu, prof. D. Comșa, secr. I. Georgescu, Dr. Iancu, Nicolae și H. Petra-Petrescu, Dr. L. Popovici, R. Simu, Dr. N. Vecerde, însoțiți și de alți cărturari, au făcut într'un autocamion în Duminecile dela 15 și 29 Mai v., două excursii prin satele din jur. Una în comunele: Șura-mare, Ohaba, Slimnic, Ruși, Șeica. A doua în comunele: Șura-mică, Ocna, Alămor și Armeni.

Subiectele despre care s'a vorbit în singuraticile comune au fost diferite. După trebuințele localnice: Apărarea sănătății, bănci populare, cooperative sau tovărășii, sfaturi economice, meșteșugurile, școala și cartea ș. a.

În toate satele, excursioniștii am fost primiți cu inimile deschise, poporul ne-a ascultat cu mare băgare de seamă și cu multă dragoste. Am fost rugați să-i mai cercetăm.

Scriitorul acestor rânduri s'a nimerit a rămânea într'o comună cu 140 familii românești, și aproape cam atâtea săsești. Fără școală corespunzătoare. Mare parte din țărani se plângeau, că n'au pământ destul. Spuneau că consătenii lor, fiind mai dibaci, și ajutați și de împrejurări, le-au făcut mare nedreptate la comasare. Românii s'au ales cu locurile cele mai slabe. Aceasta și din vina lor, căci n'au ascultat de sfaturile preotului.

Românii n'au aici nici o tovărășie și abia doi meșteșugari. Spuneau că ei nu pot face nici o tovărășie. Una că nu se pot înțelege, alta că cei mai mulți sânt săraci. După ce li s'a vorbit însă de însemnătatea școalei, despre folosul tovarășiilor, despre foloasele meseriilor, oamenii

au început a se încălzi, — și s'au declarat gata a subscrie numai decât pentru o tovărășie de consum.

În a doua ceată, cu prof. Comșa și Petrescu, am fost în Alămor, comună fruntașă de 400 familii, dintre care vre-o 40 maghiare. Oameni cu stare bună, sănătoși, sdraveni și muncitori. Ortodocși și greco-catolici. Cu două biserici și două școale. Preotul ortodox, păr. Alămoreanu, la locul său. Tată de familie model. Cu 9 copii, toți cu creștere aleasă. Bun sfătuit și ascultat de popor. Preot gr.-cat. lipsește. Băieți de școală peste 300. Lipsă de învățători.

Oamenii ne-au ascultat cu multă dragoste. Biserica a fost plină de popor. Aici am pus temelie pentru o bibliotecă cu cărți dela Asociațiune, ceace le-a pricinuit mare bucurie. Păcat că pentru scurtimea timpului n'am putut sta mai mult de vorbă cu poporul. Intrând la un gospodar, am văzut curte curată, grajduri și celelalte în regulă, — dar în casa dinspre stradă, slăbina acățată în mijlocul casei. Nu-i vorbă, vederea ei îți stârnea poftă de gustare, căci era bine păstrată.

La reîntoarcere toți excursioniștii am fost mulțumiți de însuflețirea și bucuria, cu care am fost primiți pretutindenea. Toți am fost de acord că întâlnirile cu poporul sânt necesare și că sfaturile ce i se dau, au influință dintre cele mai binefăcătoare asupra lui. Apostolia Asociațiunii se resfrânge ca o binecuvântare cerească.

Moșul.

Modificarea constituției

— Lucrări pregătitoare —

Comisiunea constituțională, aleasă de cameră și senat, s'a întrunit zilele acestea la senat, fiind de față și membrii guvernului.

S'a ales o delegație însărcinată să alcătuiască un anteproiect de constituție. S'au format apoi zece subcomisiuni, care să studieze și să adune materialul necesar pentru următoarele chestiuni:

1. Stat, teritoriu, naționalitate, extrădare, minorități.
2. Drepturile persoanelor, libertatea individuală, egalitatea de drept și de fapt.
3. Dreptul de proprietate, monopolurile de stat, județ și comună.
4. Libertatea de asociație, a întrunirilor și presei.
5. Libertatea conștiinței, libertatea cultului, raportul dintre stat și biserică.
6. Învățământul.
7. Puterile statului și raporturile lor. Principii generale.
8. Puterea executivă, descentralizarea, armata.
9. Puterea judecătorească.
10. Finanțe, impozite, buget.

Știrile zilei

Predică în catedrală. Dumineca trecută a ținut în catedrala noastră o frumoasă predică pârintele Pompei *Morușca*.

Reducerea taxelor poștale. Taxele poștale se schimbă dela 1 Iulie 1922. Scrisori simple, loco sau în țară, până la 20 grame, 1 leu; cărțile poștale au rămas tot 50 bani; imprimarele de fiecare 50 gr. 25 bani (în loc de 50 bani); cărți didactice și literare, cataloage și imprimate de editură și librărie, până la 2 kgr. de fiecare 50 gr. 5 bani, (în loc de 50 bani).

Pentru inundați. Consiliul de miniștri a luat Vineri în discuție modalitatea de a veni în ajutorul locuitorilor din ținutul Ardealului și Năsăudului, unde inundațiile au făcut cele mai mari pagube. Miniștrii, dnii Ion I. C. Brătianu, generalii Văitoianu, Mărdărescu și Moșoiu, și I. Nistor, au vizitat localitățile acestea și au împărțit ajutoarea celor păgubiți. Mărți, în 27 l. c. miniștrii se întorc la București.

Din fericirile dela Moscova. Un ziar francez reproduce lista de bucate a restaurantului «Empire» din Moscova. Resultă din listă, că două persoane care ar consuma: o supă, pește, friptură, desert, un litru de vin și o cafea, ar trebui să plătească 30 milioane de ruble. Raiul pe pământul rusesc!

Congresul profesorilor de geografie s'a ținut în 26 și 27 Iunie a. c. la Brașov. Cu acest prilej s'a dat și un festival artistic, cu bogată programă, terminată cu icoana dela țară «La Șezătoare», muzica de T. Brediceanu. În rolurile principale au jucat d-nele R. Mărcuș, Moga-Dima, Popescu și Bălănescu, d-nii I. Crișan, R. Ardelean și G. Popescu. Corul impozant s'a alcătuit din dame și domni ai societății brașovene.

Știre literară. Cea mai activă dintre scriitoarele române de astăzi, dna **Constanța Hodoș**, dă publicității un nou volum de povestiri, a căror citire are darul de-a ne lăsa și de astă dată adânc impresionați. Volumul conține patru admirabile povestiri, ear la sfârșit o pagină de cugetări.

Lucrările acestea ale dnei C. Hodoș, scrise în țara sa de naștere, ne arată persoane adevărate, scene poetice, viața din vremea războiului, fără declamații patriotice, cu figuri bine redade înălțându-se pretutindenea amănuntele de prisos. Toate sânt frumos și ușor povestite.

Volumul poartă titlul primei povestiri: **Lilica iubește**, are 160 pagini și costă 12 Lei. De vânzare în toate librăriile. Depozit general la autoară în: Sibiu, strada Alecsandri (Școalei 3).

Petrecerea de vară a meseriașilor noștri din Sibiu s'a ținut Duminecă în 25 I. c. favorizată de timp bun. Membrii reuniunii în număr mare și ordine exemplară au plecat dela localul societății la ora 8 și jumătate în frunte cu drapel și muzica militară a Reg. 90 Inf. Ajunși în Dumbrava orașului, până la ora 2 d. a. și-au petrecut cu jocuri distractive, ear la ora 2 s'a început dansul cu multă voce bună, care a durat până la ora 8, când impozantul cortegiu s'a pus în mișcare către oraș, în aceeași ordine ca și la plecare. Cu plăcere am observat că la șirul meseriașilor s'a atașat și personalul Casei regionale și cercuale a ocrotirilor sociale din Sibiu, în frunte cu directorii Dr. V. Mărginean și A. Bălăban. Atât la mergerea în Dumbravă, cât și la întoarcere cortegiul, ajuns în Piața Ferdinand I, a ascultat cu capetele descoperite și steagurile plecate înmul regal. Meseriașii se pot mândri de felul cum se știu manifesta și de succesul ce l-au avut, sprijiniți fiind de aproape toți intelectuali din Sibiu, cari de asemenea și-au petrecut bine în mijlocul meseriașilor.

Nr. 375/922

(109) 1-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl III a **Veneția de sus** în protopresbiteratul Făgărașului se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotațiunii dela stat.

Concurenții sânt poftiți a-și înainta cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul deschis și pe lângă observarea dispozițiilor reglementare a se prezenta în comună spre a face cunoștință poporului.

Făgăraș la 8/VI 1922

Oficiul protopresbiteral român ortodox al tractului Făgăraș în înțelegere cu comitetul parohial

Nicolae Borzea
protopop

Nr. 125/922

(108) 1-3

Concurs

Pentru întregirea postului de paroh din nou înființată parohie de cl. III-a **Petrila «Regele Ferdinand»**, în protopresbiteratul Hațegului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat.

Concurenții sânt poftiți a-și înainta cererile instruite cu documentele necesare subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul arătat și a se prezenta în comună spre a face cunoștință cu poporul.

Hațeg, la 26 Mai 1922.

Oficiul protopresbiteral ort. rom. al tract. Hațeg în înțelegere cu comitetul parohial.

Dr. C. Popesen,
protopop.

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Nr. 176/1922 protop.

(112) 1-3

Concurs repetit

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de cl. III **Blășel**, protopopiatul Mediașului, în urma ven. ordin consistorial dto 14 Decembrie 1921 Nr. 10271 Bis. se escrie nou concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Retribuțiunile împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotațiunii dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta subsemnatului oficiu protopopesc, iar concurenții cu prealabila înconștiințare se vor prezenta în vreo Duminecă sau sârbătoare în biserică, spre a cânta, cuvânta, respective celebra.

Mediaș, la 2 Iunie 1922.

Oficiul protopopesc ort. rom. al tractului Mediașului, în înțelegere cu comitetul parohial.

Romul Mircea,
protopop.

Nr 154/922.

(113) 2-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II **Țintari**, prot. Brașovului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela cea dintâi publicare în «Telegraful Român».

Venitele sânt cele fasonate în coala B. pentru dotația dela stat.

Concurenții au să-și înainteze cererile instruite conform normelor în vigoare, în termenul statorit, subsemnatului oficiu protopresbiteral, și să se prezenteze cu observarea dispozițiilor Regulamentului pentru parohii, înainte de alegere, poporului în biserică spre a celebra, respective a cânta și cuvânta.

Oficiul protopresbiteral al Brașovului în înțelegere cu Comitetul parohial respectiv.

Brașov, în 11 Mai nou 1922.

Ioan Hamsea
protopop adminstr.

Academia Agricolă, Cluj

Publicațiune

— Locuri de bursieri —

Se aduce la cunoștința generală că în ziua de 16 Octomvrie 1922 ora 8 a. m. la Academia Agricolă din Cluj se ține concurs pentru ocuparea a 30 locuri de bursieri. Materiile din care se va examina: științele naturale, matematica și științele fizico-chimice, după programul liceului. Inscriserile se primesc până în seara zilei de 15 Octomvrie, cererile, pentru a putea fi înregistrate, trebuie provăzute cu timbrul legal. La cererea de înscriere adresată direcțiunii se va anexa: a) actul de naștere; b) certificatul de absolvire a liceului sau titlul echivalent, conf. art. 2 din regulament; c) dovada dela primărie, că studentul nu poate fi întreținut în școală de familie; d) dovadă că este cetățean român. În cerere trebuie să se arate lămurit, că petiționarul dorește obținerea unui loc de bursier.

Scopul Academiei Agricole este de a forma: 1. cercetători în diferitele ramuri ale științelor agricole; 2. profesori pentru învățământul agricol; 3. funcționari superiori pentru administrațiile publice cu caracter agronomic, și 4. conducători de exploatațiune agricolă.

Pentru a putea fi admiși în Academia Agricolă Cluj, candidații trebuie să aibe diploma de absolvire a cursului superior de liceu sau un titlu echivalent, pe baza căruia se pot înscrie valabil la Universitate. Învățământul durează patru ani.

Solvenții se primesc fără concurs și se întrețin în căminul studenților, în limita locurilor disponibile. Întreținerea completă în cămin variază până la 360 lei lunar. Cererile timbrate și înzestrate cu: a) actul de naștere, b) certificatul de absolvire și c) dovada cetățeniei, în original sau în copii traduse în românește și legalizate, se vor înainta Direcțiunii până în seara zilei de 15 Octomvrie cel mai târziu. Absolvenții Academiei Agricole obțin titlul de inginer agricol și vor fi primiți în corpul agronomic.

Regulamentul se poate vedea în Monitorul Oficial Nr. 132 din 15 Septemvrie 1921.

Direcțiunea.

In comuna **Merghindeal** Nr. 28, 150 și 153 se află de vânzare (116) 2-2

5 Tauri de bivol

cu prețuri moderate

Mersul trenurilor în Sibiu

- I. Plecare:** 1. Spre Copșa: 2:30, 18:50.
- Spre Vinț: 4:05, 18:35.
- Spre Râul-Vadului, Peatra-Olt, București: 2:45, 13:35, 18:45 (accelerat).
- Spre Făgăraș: 7:20, 15:59.
- Spre Ciznădie: 5, 9:30, 15.
- Spre Agnita, Sighișoara: 7:31, 17:45.
- II. Sosire:** 1. Dela Copșa: 1:13, 11:20.
- Dela Vinț: 10:20, 17:04.
- Dela Râul-Vadului, Peatra Olt, București: 1:50, 12:30 (accelerat), 16:25.
- Dela Făgăraș: 8:30, 13:59.
- Dela Ciznădie: 7, 11:35, 18:18.
- Dela Sighișoara: 8:50, 17.

La **Librăria Arhidiecezană din Sibiu** se află de vânzare următoarele

Tipărituri

Pentru școlile secundare:

Ziarul de casă.
Ziare de clasă pentru licee și civile, comerciale.
Coale pentru registrele de exhibite.
Tipărituri pentru bugetele școlare.
Procese verbale la examenele particulare.
Tipărituri pentru inventarele localelor școlare.
Bilet de informație la însușări pt. fiecare elev.
Bilet de admoniarea elevilor.

Pentru școlile primare:

Registre pentru absenții și clasificații.
Matricole școlare.

La **Librăria arhidiecezană** se află de vânzare:

Istoria bisericăască a rom. ardeleni

de

Dr. Ioan Lupaș,

profesor universitar și membru al Acad. române

La **Librăria Arhidiecezană din Sibiu** se află de vânzare

Părți alese din Biblie

tipărită cu litere latine, cu binecuvântarea I. P. S. Sale
Dlui Ioan Mețianu, arhiepiscop și mitropolit.

Prețul legat 30 Lei plus porto postal 5 Lei.

Cum se vindecă Reumatismul și Gutta

este o broșură foarte interesantă și instructivă. Acolo veți găsi arătat pe larg toate boalele cum ar fi: reumatismul, gutta, artrita, durerile de șeale, durerile de picioare, migrena, dureri de cap, nevralgii, gravelă urică, boli de piele, etc. etc. precum și modul lor de vindecare. Această broșurică se trimite la cerere, în mod gratuit, însă numai câteva zile. Deci vă sfătuim în interesul Dv. să cereți chiar astăzi această broșurică, prin o cartă postală adresată la **FARMACIA VOREL** din Piatra-N. Moldova

M. E.

Editura și tiparul tipografiei arhidiecezane.